

КОМІСІЯ З РЕГУЛЮВАННЯ АЗАРТНИХ ІГОР ТА ЛОТЕРЕЙ (КРАІЛ)

вул. Б. Грінченка, 3, м. Київ, 01001, тел. (044) 590 57 03
E-mail: info@gc.gov.ua, Web: http://gc.gov.ua, код згідно з ЄДРПОУ 43892728

№ _____

На № _____

від _____

Віталію Тараненку

Про розгляд запиту

Пане Тараненко!

Комісія з регулювання азартних ігор та лотерей розглянула Ваш запит про надання інформації, надісланий на електронну адресу КРАІЛ 04.04.2024, та в межах компетенції повідомляє.

Частиною другою статті 19 Конституції України встановлено, що органи державної влади та органи місцевого самоврядування, їх посадові особи зобов'язані діяти лише на підставі, в межах повноважень та у спосіб, що передбачені Конституцією та законами України.

Відповідно до частини першої статті 1 Закону України «Про доступ до публічної інформації» (далі – Закон про публічну інформацію), публічна інформація – це відображена та задокументована будь-якими засобами та на будь-яких носіях інформація, що була отримана або створена в процесі виконання суб'єктами владних повноважень своїх обов'язків, передбачених чинним законодавством, або яка знаходиться у володінні суб'єктів владних повноважень, інших розпорядників публічної інформації, визначених Законом про публічну інформацію.

Запитувана Вами інформація не є публічною в розумінні вимог Закону про публічну інформацію, оскільки вона не була отримана або створена в процесі виконання КРАІЛ своїх повноважень, не була відображена та задокументована будь-якими засобами, на будь-яких носіях, крім другого питання.

Відповідно до пункту 1 частини першої статті 22 Закону про публічну інформацію, розпорядник інформації має право відмовити в задоволенні запиту, якщо не володіє і не зобов'язаний відповідно до його компетенції, передбаченої законодавством, володіти інформацією, щодо якої зроблено запит.

ДОКУМЕНТ СЕД АСКОД

Сертифікат 26B2648ADD3032E104000008A5A30008AC5AA00

Підписувач Рудий Іван Тарасович

Дійсний з 24.10.2022 12:55:02 по 24.10.2024 12:55:02

КРАІЛ

14-3П/25 від 10.04.2024

З огляду на зазначене, КРАІЛ змушена відмовити в задоволенні на перше та третє питання Вашого запиту.

Відповідно до частини першої статті 23 Закону про публічну інформацію, рішення, дії чи бездіяльність розпорядників інформації можуть бути оскаржені до керівника розпорядника, вищого органу або до суду.

Відповідальна особа за розгляд запиту на інформацію – Процюк Тетяна Богданівна, головний спеціаліст відділу оцінки ризиків у сфері азартних ігор та лотерей департаменту нагляду та контролю.

Разом з тим, відповідно до пункту 9 розділу III Порядку забезпечення права осіб на доступ до публічної інформації в Комісії з регулювання азартних ігор та лотерей, затвердженого рішенням КРАІЛ від 15 квітня 2021 року № 154, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 08 червня 2021 року за № 767/36389 (далі – Порядок), у разі якщо запит одночасно з проханням надати публічну інформацію містить прохання надати також інформацію, що не належить до публічної, відповідь на питання, які не належать до публічної інформації, може бути направлена заявнику окремо у строки, передбачені Законом України «Про звернення громадян», про що запитувачам інформації повідомляється у відповіді на запит.

Враховуючи наведене вище, вважаємо за доцільне зазначити таке.

Щодо питання «Які заходи має вживати Комісія з регулювання азартних ігор та лотерей у питанні обмеження роботи онлайн-казино? Які тут є ризики?»

Петиція від 29.03.2024 № №22/223008-еп «Обмеження роботи онлайн-казино» (далі – Петиція), про яку Ви згадуєте у своєму запиті до КРАІЛ, пропонує, зокрема заборону азартних ігор та доступу до онлайн-казино для військовослужбовців на період воєнного стану.

В КРАІЛ знають та розуміють, що питання ігрової залежності (лудоманії), гостро стоїть в українському суспільстві. Військовослужбовці - це невід'ємна частина суспільства, тому відповідно узалежнені люди є і серед них. Публікація постів у соціальних мережах або месенджерах, що висвітлюють ті чи інші випадки лудоманії серед військових не є репрезентативними в масштабах країни. Тому, для підтвердження або спростування цих даних, КРАІЛ ініціюватиме проведення соціологічного дослідження, для оцінки проблеми поширення ігрової залежності, зокрема і серед військових.

Будь-яка заборона – це зло. Нагадаємо, гральний бізнес вже був заборонений з 2009 року по 2020 рік. Правда заборона ця не працювала і про це було відомо всім. Якщо держава заборонить азартні ігри знову, це не значить, що військові перестануть грати. Вони зможуть це робити, але на нелегальних сайтах або використовувати клієнтські (ігрові) рахунки друзів чи членів сім'ї – і це несе більше ризиків, тому, що контролювати цей процес буде набагато складніше.

Щодо реалізації такої заборони – більше питань, ніж відповідей, зокрема, щодо створення і захисту бази даних з персональною інформацією всіх військових в умовах щоденних кіберзагроз.

Серед військових є люди які взагалі не грають в азартні ігри, є ті які грають заради розваги та зняття стресу і частина з ігровою залежністю (яку варто визначити).

На наш погляд, військовослужбовець – це перш за все людина, яка має право витратити свої гроші на власний розсуд, тому обмеження виключно для військових дійсно міститиме дискримінаційну складову.

Всім хто зараз спекулює на темі ігрової залежності радимо ознайомитись зі Звітом за результатами першого в Україні національного дослідження у сфері ігрової залежності проведеним Responsible Gambling Center (RGC) – громадської спілки «Центру відповідальної гри», що об'єднує науковців, соціологів, лікарів, психологів та юристів. Доречі на основі даного дослідження Міністерство охорони здоров'я України спільно з Інститутом психіатрії, судово-психіатричної експертизи та моніторингу наркотиків МОЗ України розроблено клінічну настанову лікування ігрової залежності. Дане дослідження, зокрема, містить вже практичні рекомендації, щодо боротьби з ігровою залежністю, як для організаторів азартних ігор, так і для держави. Зокрема, дослідження рекомендує звернути увагу держави, що контролювати ситуацію з ігровою залежністю в державі можливо лише за умови легалізації грального бізнесу, законодавство покладає обов'язок соціальної відповідальності грального бізнесу тільки на легальних організаторів азартних ігор.

Разом з тим, у КРАІЛ є наявні дієві інструменти для обмеження проблемних гравців у азартній грі, а саме:

- самостійно за заявою особи шляхом особистого подання організатору азартних ігор або КРАІЛ письмової заяви (заяви про самообмеження) з одночасним пред'явленням документа, що посвідчує особу, або в електронній формі з дотриманням вимог Закону України «Про електронну ідентифікацію та електронні довірчі послуги». Для цього потрібно відвідати головну сторінку вебсайту КРАІЛ та натиснути на відповідну кнопку «Заява про самообмеження»;

- КРАІЛ за обґрунтованою заявою членів сім'ї першого ступеня споріднення або законних представників (заяви про обмеження) на строк до шести місяців. Алгоритм дій відображений за посиланням: <https://www.gc.gov.ua/ua/Alhorytm-dii-dlia-obmezhennia-ridnykh-vid-uchasti-v-azartnykh-ihrah.html>;

- за рішенням суду.

Таким чином, враховуючи суспільний запит та резонанс із зазначеного у Вашому запиті питання, КРАІЛ продовжує працювати над реалізацією комплексу заходів із вирішення питання ігрової залежності в українському суспільстві, а також серед військовослужбовців, та буде вдячна за поширення інформаційних матеріалів, які ми надаємо у посиланнях.

Також, щодо питань піднятих у Петиції:

- заборони реклами азартних ігор з використанням символіки ЗСУ, та будь-якої пов'язаної символіки чи предметів з війною та армією наприклад, форма, каска, автомат і т.д. - КРАІЛ підтримує таку заборону і вважає, що вона не містить жодних ризиків;

- заборони благодійним фондам співпрацювати із учасниками грального ринку, заборони військовим частинам приймати на баланс майно у вигляді благодійної допомоги від учасників грального ринку або пов'язаних фізичних чи юридичних осіб, заборони будь-якої реклами чи публічних згадок фактів надання учасниками грального ринку благодійної допомоги військовослужбовцям, - тут виникає питання, чим сфера грального бізнесу відрізняється від сфери, наприклад: роздрібною торгівлі, яка також допомагає військовим в умовах війни? Згідно відкритих даних легальні організатори азартних ігор з початку повномасштабної збройної агресії РФ надали допомоги силам оборони на суму більше 3 млрд гривень. І це лише публічна інформація, а є ще те, про що мовчать. На наш погляд будь-яка допомога в умовах війни - це добре, зокрема і від учасників грального бізнесу. Заборона такої допомоги – виглядає дискримінаційним кроком по відношенню до цілого сектору економіки нашої держави і може призвести до зменшення кількості коштів, які організатори азартних ігор добровільно спрямовують на покращення обороноздатності нашої країни;

- зобов'язати інтернет-провайдери та мобільні оператори блокувати веб-сайти нелегальних казино, – КРАІЛ цілком і повністю підтримує таку ініціативу та вже працює над її імплементацією. За даними, які є в КРАІЛ, більше 50% ринку азартних ігор знаходиться в тіні. І подібна заборона дозволить значно скоротити цей відсоток, надасть можливість більше ефективно боротися з ігровою залежністю, наповнювати державний бюджет тощо.

Для вирішення проблемних питань, зазначених в Петиції потрібно здійснити наступні кроки:

1. Внесення норми, до Закону «Про державне регулювання діяльності щодо організації та проведення азартних ігор», що на період воєнного стану дозволить командиру вносити підлеглого до Реєстру, осіб яким обмежено доступ гральних закладів та/або участь у азартних ігор.

2. Провести соціологічне дослідження для визначення масштабів поширення ігрової залежності, зокрема і середі військових.

3. Проводити роботу з ліцензійними організаторами азартних ігор, щодо імплементації принципів відповідальної гри:

- проведення навчання персоналу щодо виявлення та роботи з «проблемними» гравцями;

- встановлення обмежень для гравців. Гравець повинен мати можливість вибирати між денним, тижневим чи місячним лімітом депозиту. Розмір ліміту депозиту за винятком максимального ліміту депозиту не може бути встановлений заздалегідь організатором азартних ігор. Запит на підвищення

раніше встановленого ліміту депозиту має набути чинності не раніше ніж через 24 години. Важливо, щоб гравець встановив ліміт депозиту, до першої ставки. Тому встановлення ліміту депозиту є обов'язковою частиною процесу створення облікового запису;

- моніторинг організаторами азартних ігор ігрової поведінки та визначення ризиків «проблемного» та «патологічного» гравця та вчинення необхідних дій для обмеження таких гравців;

- розміщення в загальнодоступних для гравця місцях (головних сторінках сайтів та мобільних застосунків організаторів) інформації, щодо можливості обмежитись, шляхом внесення до Реєстру, осіб яким обмежено доступ гральних закладів та/або участь у азартних ігор;

- розміщення на сайті організатора азартних ігор анкети самодіагностики, для визначення гравцем проблем з ігровою залежністю і збору КРАІЛ інформації щодо кількості таких проблем.

4. Проводити роботу з правоохоронними органами та іншими державними органами щодо блокування сайтів нелегальних організаторів азартних ігор в мережі Інтернет. Законодавчо закріпити процедуру блокування нелегальних вебсайтів відповідними державними органами за поданням КРАІЛ та контролю виконання таких блокувань, а також передбачити штрафні санкції за порушення для провайдерів.

5. Проводити кампанії щодо підвищення культури азартної гри, самообізнаності гравців та їх членів сім'ї, щодо можливості визначити наявності ознак ігрової залежності, внесення до Реєстру, осіб яким обмежено доступ гральних закладів та/або участь у азартних ігор та куди звертатись за лікуванням від ігрової залежності.

6. Посилення контролю за рекламою азартних ігор (особливо в мережі Інтернет), шляхом видачі спеціальних ліцензій на надання послуг реклами організаторів азартних ігор (необхідні зміни до діючого Закону «Про державне регулювання діяльності щодо організації та проведення азартних ігор»).

Всю рекламу азартних ігор в мережі Інтернет умовно можна розділити на два типи: реклама, яка націлена на популяризацію бренду організатора азартних ігор, та реклама, що націлена на отримання трафіку або нових гравців (лідів). Ця реклама, яка зараз є на офіційних сайтах, наприклад, радіо, де є можливість встановити розповсюджувача, та і не офіційних сайтах, де такої можливості немає.

Реклама, що націлена на отримання трафіку або нових гравців (лідів) має комплексну проблематику, і нею, як правило, займаються окремі компанії, з яким у організатора азартних ігор укладено договір. Контролювати таку рекламу в мережі Інтернет без відповідного контролю компаній, що надають такі послуги через видачі останнім ліцензій, не можливо. КРАІЛ, як орган, який отримав функцію контролю за рекламою азартних ігор лише наприкінці 2023 року,

напрацьовує комплекс заходів та практики із зазначеного питання та висвітлює відповідну роботу.

7. Притягання до відповідальності винних у зовнішній рекламі азартних ігор під виглядом «спонсорства». На сьогодні на розгляді в КРАІЛ перебувають понад 50 справ про можливі порушення Закону України «Про рекламу» (далі – Закон). Тому зараз у КРАІЛ ведеться робота зі збору необхідної доказової бази, встановлюються особи, що винні у таких порушеннях, надається оцінка таким діям та готуються матеріали для накладання штрафних санкцій до можливих порушників. Зазначимо, що розмір штрафної санкції становить 2,4 млн грн (300 мінімальних заробітних плат) станом на дату підписання цього запиту.

Встановлення факту можливого порушення Закону не дозволяє відразу застосовувати санкцію, оскільки потребує збору інформації щодо власників носіїв реклами, замовників реклами, виробників реклами, проведення незалежної експертизи змісту реклами тощо. Аналізуючи можливі порушення Закону, окремо хочемо звернути увагу на таке явище на ринку реклами азартних ігор, як «спонсорство».

Відповідно до Закону, рекламою є інформація про особу, ідею та/або товар, розповсюджена за грошову чи іншу винагороду або з метою самореклами в будь-якій формі та в будь-який спосіб і призначена, щоб сформулювати або підтримати у прямий (пряма реклама, телепродаж) або непрямий (спонсорство, розміщення товару (продакт-плейсмент) спосіб обізнаність споживачів реклами та їхній інтерес щодо таких особи, ідеї та/або товару.

Зовнішня реклама інших товарів (послуг, радіопередач тощо), в тому числі спонсорство, в яку вміщено бренд організатора азартних ігор, торговельна марка, інший об'єкт права інтелектуальної власності, під якими провадиться діяльність з організації та проведення азартних ігор, а також інших позначень, під якими проводяться азартні ігри, що призначена, сформулювати або підтримати у непрямий спосіб обізнаність споживачів реклами та їхній інтерес щодо такого товару та/або організатора азартних ігор, є рекламою, яка заборонена.

Найближчим часом всі порушники Закону, по яким КРАІЛ розпочато адміністративні провадження, будуть притягнуті до відповідальності, після чого тенденція розповсюдження зовнішньої непрямой (під виглядом спонсорства) реклами азартних ігор докорінним чином зміниться.

Всі вищезазначені кроки знаходяться в процесі реалізації КРАІЛ, як регулятором, або заплановані до реалізації.

Щодо питання «Станом на 4 квітня 2024 року, яку кількість людей включено до Реєстру осіб, яким обмежено доступ до гральних закладів та/або участі в азартних іграх? Надайте, будь ласка, відомості у розрізі вікових категорій, професій (або виду діяльності цих осіб) та областей України. Сюди ж уточнення: Яку кількість військовослужбовців, починаючи з 24 лютого 2022 року, внесено до Реєстру осіб, яким обмежено доступ до гральних закладів та/або участі в азартних іграх?».

Станом на 04.04.2024 Реєстр містить відомості про 6 057 осіб (з урахуванням закінчення строків обмежень). Звертаємо увагу, що ведення Реєстру не передбачає збір чи отримання інформації (відомостей) у розрізі вікових категорій, професій / виду діяльності (зокрема військовослужбовців) та областей України.

Щодо питання «Як відбувається контроль з боку КРАІЛ за дотриманням ізоляції осіб, котрі потрапили до Реєстру осіб, яким обмежено доступ до гральних закладів та/або участі в азартних іграх? Чи бували випадки, що особи, котрим тимчасово було введено заборону на азартні ігри, продовжували надалі у них грати? Які в такому випадку санкції застосовує КРАІЛ щодо операторів ринку азартних ігор?»

В період з грудня 2023 року по березень 2024 року КРАІЛ здійснила 5 позапланових перевірок на підставі повідомлень про порушення у сфері азартних ігор від громадян, зокрема щодо допуску до азартних ігор осіб, інформацію щодо яких на час такого допущення було включено до Реєстру. За результатами встановлено допуск до азартних ігор осіб, які внесені до Реєстру, та прийнято 4 відповідні рішення про застосування фінансових санкцій (штрафів) до організаторів азартних ігор. На дату підписання цього запиту розмір такої санкції становить 4,0 млн грн (500 мінімальних заробітних плат). КРАІЛ продовжуватиме здійснювати позапланові перевірки організаторів азартних ігор.

Голова КРАІЛ

Іван РУДИЙ